

**UCHWAŁA XXXVII.194.2026
RADY GMINY MASŁOWICE**

z dnia 28 kwietnia 2026 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Masłowice na lata 2026-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, poz. 1456 ze zm. Dz. U z 2026 r. poz. 252) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, Dz. U. z 2026 r. poz. 160) - uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Masłowice na lata 2026-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr L.271.2022 Rady Gminy Masłowice z dnia 31 stycznia 2022 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Masłowice

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Sarna

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJW GMINIE MASŁOWICE NA LATA 2026-2030

Spis treści

ROZDZIAŁ I. Wstęp

1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej
2. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej
3. Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich
4. Adresaci Programu
5. Miejsce realizacji Programu
6. Realizatorzy Programu i czas realizacji
7. Charakterystyka Gminy Masłowice

ROZDZIAŁ II. Część diagnostyczna

1. Opis problemu przemocy domowej
2. Skala problemu przemocy domowej
3. Zasoby instytucjonalne
4. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej

ROZDZIAŁ III. Część programowa

1. Założenia Programowe
  2. Analiza SWOT
- Mocne strony
  - Słabe strony
  - Szanse
  - Zagrożenia
3. Cele, kierunki i wskaźniki Programu
  4. Monitorowanie, sprawozdawczość i wymiana informacji oraz środki finansowe na realizację Programu
  5. Podsumowanie

Rozdział 1. WSTĘP

PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 1673 z późn. zm.), dalej także „ustawa”. Ustawa określa:

1. zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
2. zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
3. zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Masłowice na lata 2026-2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną często towarzyszy innym problemom społecznym, dlatego ich rozwiązywanie powinno mieć charakter interdyscyplinarny i konieczne jest, by były w to zaangażowane wszystkie służby, organizacje i instytucje, w zainteresowaniach znajduje się rodzina i jej poszczególni członkowie. Każda z nich ma bowiem do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko zespolenie zasobów jednostek i organizacji daje szansę stworzenia dobrej i co najważniejsze skutecznej strategii wsparcia oraz podniesienia efektywności udzielanej pomocy. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Stworzenie niniejszego dokumentu jest swoistym wypełnieniem założeń ustawy, pozwala jednocześnie dokonać analizy problemu przemocy domowej oraz prezentuje konkretne sposoby przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą mieszkańcy Gminy Masłowice. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Masłowice na lata 2026-2030 w swoim zamierzeniu ma być lokalną strategią zmierzania się z problemem przemocy domowej i ma dotyczyć wszystkich mieszkańców, ponieważ obejmie zarówno działania profilaktyczne, zaradcze jak i minimalizujące negatywne skutki tego zjawiska.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 tj. poz. 1214 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 tj. poz. 49 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 tj. poz. 1153 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 tj. poz. 1939 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2026 tj. poz. 236),
7. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2025 tj. poz. 383 z późn. zm.),
8. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 tj. poz. 468 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2026 tj. poz. 110 z późn. zm.),
10. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Od 22 czerwca 2023 roku przez przemoc domową rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto w myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Obecnie obowiązujące rozwiązania prawne, zawarte w procedurze „Niebieskie Karty”¹ (dalej także „NK”), nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową na prowadzenie NK. Wprowadzono zasadę realizacji NK, według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 2890) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który będzie obejmował:

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia

osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia lub istotnie narusza jej prywatność;

- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby doznającej przemocy, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- 2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
  - osobę doznającą przemocy domowej lub
  - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Co istotne, Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- 1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 3) zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej,
- 4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- 5) zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby doznającej tej przemocy.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą doznającą przemocy domowej, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególnie okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy domowej.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Osoba stosująca przemoc podlega karze:

- 1) aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- 2) ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- 3) grzywny do 5000 złotych.

Zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej punkt 4a i 4b oraz ust. 8, zapewnia dziecku ochronę przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.

2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.

3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.

4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.

6. Cyberprzemoc – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. Faza narastania napięcia – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się porytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. Faza ostrej przemocy – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. Faza miodowego miesiąca – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy (art. 207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli pokrzywdzony targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2025 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 91 330, w tym 55,6% stanowiły kobiety (50 767 osób), 32,0% – małoletni (29 210 osób), z kolei 12,4% – mężczyźni (11 353 osoby). W 2025 roku odnotowano 60 889 osób stosujących przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 52 424 osoby (86,1%). W porównaniu do 2024 roku liczba osób doznających przemocy zwiększyła się o 5,1% (4 410 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc wzrosła o 0,6% (354 osoby)².

Według raportu z badania z 2025 roku pt. „Czy przemoc ma płeć i status społeczny? Społeczne postawy, przekonania i reakcje wobec przemocy w bliskich relacjach” wynika, że co trzeci Polak (36%) zna osobę ze swojego najbliższego otoczenia, która doświadczyła przemocy. Jednocześnie tylko nieco ponad połowa respondentów (52%) deklaruje, że w takiej sytuacji zdecydowała się zareagować lub podjąć działania.

Badanie pokazuje również zróżnicowanie postaw społecznych wobec przemocy. Mężczyźni częściej niż kobiety (23% wobec 16%) zgadzają się ze stwierdzeniem, że „czasem lepiej nie wtrącać się w cudze sprawy, aby nie pogorszyć sytuacji, gdy zauważy się przemoc domową”. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia odsetek osób podzielających tę opinię maleje – do 17% wśród osób z wykształceniem wyższym. Ponadto 15% Polaków zgadza się ze stwierdzeniem, że przemoc domowa jest przede wszystkim problemem rodzin o niższym statusie społecznym. Pogląd ten częściej prezentują osoby młode (21% w grupie wiekowej 18-34 lata) oraz osoby z niższym poziomem wykształcenia (19%)³.

Wyniki badań Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę oraz Ipsos Polska z 2024 roku wskazują natomiast, że część społeczeństwa nadal popiera stosowanie kar fizycznych wobec dzieci. Z badań wynika, że 3% respondentów uważa, iż bicie dzieci może być stosowane jako metoda wychowawcza za każdym razem, gdy rodzic uzna ją za skuteczną. Jednocześnie co trzeci badany (33%) jest zdania, że zasadniczo nie powinno się stosować kar fizycznych, jednak w pewnych sytuacjach mogą być one usprawiedliwione. Ponadto 18% respondentów uważa, że kary fizyczne mogą prowadzić do poprawy zachowania dziecka⁴.

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególny sposób są narażone na doznawanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami, doznawało przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemoc psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemocy fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁵.

Również w 2023 roku przemoc wobec dzieci stanowiła poważne wyzwanie społeczne, pociągające za sobą szereg negatywnych konsekwencji dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci. Analiza statystyk opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, rzuca światło na skalę problemu oraz konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska do rozwoju. Z odpowiedzi udzielanych przez respondentów w wieku 11-17 lat wynika, że zdecydowana większość z nich (79%) choć raz doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania. Ponadto co czwarty ankietowany (27%) został kiedykolwiek pokrzywdzony za pośrednictwem więcej niż dwóch różnych form przemocy lub zaniedbania⁶.

Ponadto, z Raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Osób Doznających Przemocy Domowej „Niebieska Linia” wynika, iż w 2023 roku przemoc stanowiła główny temat przeprowadzonych konsultacji. Najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z osobami doznającymi przemocy (44%), niemniej jednak odebrali również 25% połączeń od świadków przemocy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc, przeważnie wskazują na więcej niż jedną jej formę. Przemoc psychiczna jest tematem większości przeprowadzanych rozmów – zgłaszało ją 8 756 osób (w tym 163 dzieci), z kolei doświadczenie przemocy fizycznej deklarowało 4 551 dzwoniących (w tym 98 dzieci). Odnotowano również przypadki przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%).

ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Masłowice na lata 2026 -2030 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,

- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- 6) mieszkańców Gminy Masłowice – osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową. Ważnym adresatem programu – w kontekście przeciwdziałania ewentualnym zachowaniom przemocowym – są osoby nieradzące sobie z trudnymi emocjami.

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną m.in. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przepisów wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane będą grupy diagnostyczno- pomocowe.

MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Obszar Gminy MASŁOWICE.

REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Masłowice na lata 2026-2030 będzie realizowany głównie przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Masłowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach, Komendę Powiatową Policji w Przedborzu, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach, placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki nauczania i wychowywania z terenu Gminy Masłowice, Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Radomsku, SPZOZ w Masłowicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku, Sąd Rejonowy w Radomsku, Prokuraturę Rejonową w Radomsku oraz organizacje pozarządowe.

CHARAKTERYSTYKA GMINY MASŁOWICE

Gmina Masłowice to wiejska gmina w województwie łódzkim (powiat radomszczański), zajmująca powierzchnię 116 km². Jest to obszar o charakterze rolniczym. Siedzibą władz jest wieś Masłowice. Gmina na koniec 2025 r. liczyła 3931 mieszkańców zameldowanych na stałe 147 osób zameldowanych czasowo, z czego 1969 osób stanowią kobiety, a 1962 osoby to mężczyźni. W latach 2022 - 2025 liczba mieszkańców zmalała o 127 osób. Średni wiek mieszkańców wynosi około 50 lat. Gmina ma ujemny przyrost naturalny wynoszący - 31osób. W 2025 roku urodziło się 25 dzieci a zmarło 56 osób. Oznacza to, iż corocznie zwiększa się udział seniorów w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Jest to tendencja charakterystyczna dla całego kraju.

Liczba mieszkańców Gminy Masłowice z podziałem na miejscowości

(wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.)

	Wieś	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy
1	Bartodzieje	124	1
2	Borki	103	4
3	Chełmo	407	6
4	Granice	224	1
5	Huta Przerębska	65	1
6	Kalinki	142	0
7	Kawęczyn	239	2
8	Koconia	150	0
9	Korytno	343	2

10	Kol. Przerąb	81	1
11	Kraszewice	352	3
12	Krery	49	7
13	Łączkowice	214	2
14	Masłowice	321	4
15	Ochotnik	363	0
16	Przerąb	204	5
17	Strzelce Małe	322	0
18	Tworowice	117	2
19	Wola Przerębska	111	6
	Ogółem w gminie:	3931	47

Dane: UG Masłowice

Rozdział 2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA OPIS PROBLEMU

Diagnoza zjawiska przemocy domowej.

Analiza problemu przemocy na terenie Gminy Masłowice oparta została na sprawozdawczości Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Masłowicach, analizie formularzy Niebieska Karta oraz sprawozdawczości Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Analiza danych wskazuje, iż w latach 2022-2024 liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na terenie Gminy Masłowice utrzymywała się na niskim poziomie (od 3 do 5 rocznie), przy czym niemal wszystkie przypadki inicjowane były przez Policję. Udział pozostałych instytucji był znikomy lub nie występował.

W 2025 roku odnotowano istotny wzrost liczby formularzy do 16, z czego zdecydowaną większość (15) nadal stanowiły działania Policji. Po raz pierwszy odnotowano również udział GOPS (1 przypadek), przy jednoczesnym braku aktywności innych podmiotów.

Przedstawione dane wskazują na dominującą rolę Policji w inicjowaniu procedury. Zaobserwowany wzrost w ostatnim roku sprawozdawczym może świadczyć zarówno o zwiększeniu skuteczności identyfikacji przypadków przemocy, jak i o potencjalnym nasileniu zjawiska, co wymaga dalszego monitorowania zjawiska w kolejnych okresach sprawozdawczych.

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA” na terenie Gminy Masłowice				
ROK	2022	2023	2024	2025
Oświata	0	0	0	0
GOPS	0	0	0	1
Policja	4	3	5	15
Ochrona zdrowia	1	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Masłowicach

Analiza danych przedstawionych w kolejnej tabeli wskazuje, iż w latach 2022-2024 skala realizowanych procedur „Niebieskie Karty” na terenie Gminy Masłowice była stosunkowo niewielka i stabilna, natomiast

w 2025 roku nastąpił wyraźny wzrost większości analizowanych wskaźników. Liczba formularzy NK – A wzrosła z poziomu 3-5 w latach wcześniejszych do 16 w 2025 roku, co znajduje odzwierciedlenie również w liczbie formularzy NK – C i NK – D oraz liczbie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W 2025 roku odnotowano istotny wzrost liczby osób stosujących przemoc, którzy stawili się na wezwanie (z 1 przypadku w roku bazowym do 12 osób w ostatnim roku sprawozdawczym), a także znaczący wzrost liczby wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny (w latach 2022-2023 nie odnotowano żadnych przypadków, w 2024 roku były to 2 wnioski, a w ostatnim roku sprawozdawczym – 15). Jednocześnie utrzymuje się niski poziom działań dotyczących bezpośredniej ochrony dzieci – liczba formularzy NK – A zakładanych dla dzieci oraz liczba odebranych dzieci kształtuje się na niskim poziomie.

W przypadku liczby zakończonych procedur w omawianym okresie dostrzegalne są wahania (od 3 w latach 2022-2023, przez 1 w 2024 roku, do 11 w 2025 roku), przy czym zdecydowana większość nastąpiła z powodu ustania przemocy.

Przypadki zakończenia procedury jako bezzasadnej mają charakter incydentalny. Nie odnotowano natomiast przypadków zakończenia procedury w wyniku realizacji indywidualnego planu pomocy. Wzrost liczby rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych oraz liczby tych grup w 2025 roku wskazuje na większe zaangażowanie systemu wsparcia i intensyfikację działań instytucjonalnych. Przedstawione dane wskazują na wyraźne zwiększenie aktywności systemu przeciwdziałania przemocy w 2025 roku, zarówno w zakresie identyfikacji przypadków, jak i podejmowanych działań proceduralnych.

Wyszczególnienie		2022	2023	2024	2025
Liczba NK A, z tego		5	3	5	16
Liczba NK A założonych dla dzieci		1	0	2	0
Liczba NK C		5	4	7	15
Liczba NK D		5	3	6	16
Liczba osób stosujących przemoc domową, którzy osobiście wstawili się na wezwanie		1	0	4	12
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny		0	0	2	15
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa		5	3	5	15
Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy		0	0	2	0
Zakończenie procedury NK A - Razem		3	3	1	11
w tym na skutek	ustanie przemocy	3	3	1	10
	Zrealizowanie indywidualnego planu	0	0	0	0
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	0	0	0	1
Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej		0	0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych		5	3	5	15
Liczba grup diagnostyczno-pomocowych		5	3	5	13

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Masłowicach.

1. Na podstawie przedstawionych danych można zauważyć wyraźną przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn wśród osób doświadczających przemocy domowej w powiecie radomszczańskim. Liczba kobiet pozostaje na stosunkowo wysokim i stabilnym poziomie –171 w roku bazowym wynosiła 171, w 2023 roku – 146, z kolei w 2024 roku były to 152 kobiety. Jednocześnie liczba mężczyzn jest zdecydowanie niższa i kształtowała się odpowiednio na poziomie 14 w 2022 roku, 27 w 2023 roku oraz 26 w 2024 roku. Nieco odmienną sytuację można zaobserwować w przypadku Gminy Masłowice, gdzie skala zjawiska przemocy domowej jest zdecydowanie mniejsza. W latach 2022-2024 przewaga kobiet nad liczbą mężczyzn nie była zbyt wyraźna, jednakże w 2025 roku odnotowano istotny wzrost liczby osób doznających przemocy, szczególnie wśród kobiet (wzrost do 15 przypadków), a także wśród mężczyzn (7 przypadków). Przedstawione dane potwierdzają utrzymującą się tendencję, zgodnie z którą przemoc domowa w większym stopniu dotyka kobiet. Jednocześnie zauważalny wzrost liczby przypadków w 2025 roku w Gminie Masłowice może wskazywać na zwiększoną identyfikację zjawiska lub zmianę jego skali, co uzasadnia potrzebę dalszego monitorowania w kolejnych okresach sprawozdawczych.

OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE „NK” JAKO DOZNAJĄCE PRZEMOCY DOMOWEJ							
DANE POWIATU Radomszczańskiego.				DANE GMINY Masłowice			
PLEĆ	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2025
KOBIETY	171	146	152	3	3	4	15
MĘŻCZYŹNI	14	27	26	2	1	3	7

Źródło: dane PPPPDiOODPD w Radomsku, dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Masłowicach.

Na podstawie wykonanej diagnozy można stwierdzić, iż w Gminie Masłowice konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

1. Działania profilaktyczne na terenie Gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.

2. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.

3. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.

4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.

5. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy z służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury „Niebieskie Karty”.

6. Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą domową a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej.

7. Rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.

8. Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.

9. Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskie Karty” w szkole.

SKALA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach oraz funkcjonujący w jego ramach Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują m.in. z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata.

Z powodu występowania przemocy domowej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach w 2024 roku udzielił pomocy finansowej 1 rodzinie, w 2025 roku 2 rodzinom. Głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Masłowice, którzy korzystają z pomocy finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach są: ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. Osoby korzystające z pomocy społecznej w większości nie posiadają umiejętności przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych (nie są w stanie ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości). Utrata zdrowia bądź pracy powoduje poczucie bezradności, brak wiary w siebie i w swoje możliwości, uniemożliwia zaspokojenie podstawowych potrzeb swoich i swoich bliskich. Tego typu sytuacje sprzyjają sięganiu po substancje psychoaktywne (m.in. alkohol, narkotyki), ponadto nieumiejętność radzenia sobie z emocjami powoduje napięcia, które z kolei prowadzą do złości, agresji i przemocy.

Jak wynika z danych liczbowych – do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Masłowicach wpłynęło w 2024 roku 5 Niebieskich Kart, w 2025 roku -16 NK.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Gminy Masłowice przeprowadzona została następująca liczba interwencji domowych: w 2024 r. 81, a w 2025 - 75 interwencji domowych. Analiza problemu przemocy na terenie Gminy Masłowice została oparta o sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, sprawozdawczość Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach oraz Komisariatu Policji w Przedborzu.

Analizując dane zawarte w sprawozdaniu z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2025 wynika, że Program ukierunkowany był przede wszystkim na zadania mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy domowej poprzez rozwój działań profilaktycznych, udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy oraz zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W Gminie Masłowice bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się sieć instytucji:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Przedborzu
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach
- 4) Prokuratura Rejonowa w Radomsku
- 5) Placówki oświatowe
- 6) Ośrodek zdrowia w Masłowicach
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku
- 8) Sąd Rejonowy w Radomsku - kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 9) Organizacje pozarządowe,
- 10) Inne zainteresowane instytucje.

POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
- 3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin doznającym przemocy domowej.
- 4) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.
- 5) Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

Rozdział 3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Masłowice na lata 2026-2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY

- Działania profilaktyczne skierowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców Gminy,
- Rozbudowana oferta pomocowa skierowana dla osób zagrożonych i doświadczających przemocy domowej,
- Wyspecjalizowana kadra poszerzająca systematycznie swoje kompetencje superwizująca swoje działania,
- Spójny charakter programów o zasięgu lokalnym i powiatowym,
- Oferta pomocowa dla osób stosujących przemoc domową.

SŁABE STRONY

- Brak programu edukacyjno-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie gminy Masłowice.
- Ograniczony lub odległy czasowo dostęp do psychiatrów i psychologów dla dzieci i dorosłych.
- Niewystarczająca ilość mieszkań w zasobach komunalnych.
- Niski poziom zaangażowania instytucji w pracę zespołu, grup, wsparcie osób, których dotyczy problem przemocy.

- Przemoc jako problem nie zawsze rozpoznany.
- Niewystarczające działania profilaktyczne.
- Niska świadomość społeczna dotycząca definiowania, rozpoznawania zachowań przemocowych.
- Brak organizacji pozarządowych, zajmujących się wsparciem osób doświadczających przemocy.
- Niewystarczająca współpraca w kontekście zaangażowania instytucji, poradni, placówek oświatowych, sądów, w kwestie interwencji, wszczynania procedury NK, dalszego wsparcia osób doświadczających przemocy domowej. Wynika to prawdopodobnie z innych priorytetów, strachu, braku kompetencji itp.
- Niewystarczające poradnictwo wychowawcze.
- Ograniczona możliwość specjalistycznego wsparcia typu rehabilitacja, dogoterapia, hipoterapia, laseroterapia, hydroterapia, stanowiące element pracy terapeutycznych, minimalizującej skutki doświadczania przemocy.
- Brak regularności w dostępności grup wsparcia dla kobiet oraz mediacjach.

SZANSE

- Wyspecjalizowana kadra regularnie pogłębiająca swoje umiejętności i działania. Chęć podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby pracujące z doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc.
- Większa świadomość mieszkańców, reagowania na cierpienie.
- Zainteresowanie metodami wychowawczymi podkreślającymi podmiotowość małoletnich, dostrzeganie ważności dziecka, dziecko jako pełnoprawnego członka rodziny.
- Większe inwestowanie w wykształcenie i rozwój dzieci.
- Dostrzeganie ważności w działaniach profilaktycznych.
- Szeroki wachlarz usług, działań promujących konstruktywne sposoby rozwiązywania problemów.

ZAGROŻENIA

- Wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” w sprawach konfliktowych.
- Etykietowanie i stygmatyzacja osób z rodzin dysfunkcyjnych przez środowisko lokalne.
- Zdarzanie się sytuacji nieprofesjonalnego traktowania osób potrzebujących wsparcia przez osoby zobowiązane do reagowania na krzywdę i udzielania pomocy.
- Niewystarczający stopień współpracy międzyinstytucjonalnej.

CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU.

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Masłowice na lata 2026-2030 jest:

ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI POMOCY DLA OSÓB JEJ DOŚWIADCZAJĄCYCH, A TAKŻE ODDZIAŁYWANIA NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC DOMOWĄ.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację działań wpisujących się w cele szczegółowe.

Cele szczegółowe:

I CEL: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

Kierunki działań:

- 1) Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,

- 4) Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,
- 5) Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 6) Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej,
- 7) Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- 8) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- 9) Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 10) Publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Podmiot odpowiedzialny – realizator: Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, Policja, Służba Zdrowia.

Termin realizacji 2026 – 2030.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- 4) liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- 5) liczba założonych Niebieskich Kart,
- 6) liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- 7) liczba osób korzystających z poradnictwa,
- 8) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- 9) liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- 10) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- 11) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- 12) liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 13) liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 14) liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- 15) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

II CEL: Zwiększenie skuteczności programów dla osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową.

Kierunki działań:

- 1) Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- 2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- 3) Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,

- 4) Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- 5) Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury „Niebieskie Karty” (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Podmiot odpowiedzialny – realizator: GOPS, GKRPA, Policja i wszyscy realizatorzy Programu.

Termin realizacji 2026 – 2030.

Wskaźniki:

- 1) liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- 2) liczba osób uczestniczących w wyżej wymienionych programach,
- 3) liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutyczny,
- 4) liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- 5) liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- 6) liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- 7) liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III CEL: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

- 1) Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Masłowice (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),
- 2) Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
- 4) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.,
- 5) Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,
- 6) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- 7) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- 8) Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
- 9) Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Podmiot odpowiedzialny – realizator: GOPS, Oświata, ZI, Policja, Gmina.

Termin realizacji 2026 – 2030.

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 2) liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Masłowice.
- 3) liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,

- 4) liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- 5) liczba udzielonych porad,
- 6) liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- 7) liczba przeprowadzonych spotkań, pogadań profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,
- 8) liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- 9) liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których Gmina uczestniczyła,
- 10) liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

IV CEL: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

- 1) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli podmiotów, podejmujących działania na rzecz rodzin doznających przemocy domowej (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
- 3) Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia,
- 4) Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Podmiot odpowiedzialny – realizator: Gmina, GOPS, ZI.

Termin realizacji 2026 – 2030.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych szkoleń,
- 2) liczba uczestników szkoleń,
- 3) liczba superwizji i innych form wsparcia,
- 4) liczba osób korzystających z wyżej wymienionych form wsparcia zawodowego,
- 5) liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Zakłada się, że realizacja zadań wyznaczonych w programie przyczyni się do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Masłowice poprzez:

- podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat problemu przemocy domowej oraz jego mechanizmów i skutków, a także możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach problemowych,
- zwiększenie skuteczności i poprawa koordynacji działań służb pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej we wszystkich grupach wiekowych mieszkańców Gminy Masłowice,
- podniesienie jakości usług i lepszą dostępność pomocy świadczonej osobom i rodzinom zagrożonym przemocą lub jej doznającym, w tym pomocy w placówkach całodobowych,

·zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym zwiększenie ich udziału w programach oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych oraz edukacyjnych lub/i wspierających,

·podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych przemocą i doznających przemocy oraz osób ją stosujących.

MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

MONITORING

Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji. Będzie prowadzony na podstawie oceny poziomu realizacji poszczególnych zadań programu w celu stwierdzenia czy osiąga on założone cele. Niezbędne dane będą uzyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację jego założeń i gromadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Rezultatem prowadzonego monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu, w pierwszym kwartale kolejnego roku.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ I WYMIANA INFORMACJI

Sprawozdawczość będzie dotyczyć realizacji założonych w Programie celów. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach przedłoży sprawozdanie roczne Wójtowi Gminy Masłowice oraz Radzie Gminy Masłowice corocznie do końca I kwartału następnego roku.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Masłowice w ramach realizacji bieżących zadań, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ponadto zakłada się możliwość finansowania programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł np. funduszy unijnych.

PODSUMOWANIE

Przemoc domowa może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy status materialny. Żaden człowiek nie może być jednak na nią skazany. Przed wykorzystywaniem czy znęcaniem ze strony bliskich osób można się ustrzec między innymi poprzez wczesne reagowanie na pierwsze symptomy kryzysu. Z przemocy można wyjść, trzeba tylko przerwać milczenie, zwrócić się po pomoc do specjalistów i konsekwentnie realizować opracowaną wspólnie z nimi strategię powrotu do normalnego życia.

Efektywność działań na rzecz osób doświadczających przemocy jest przejawem współpracy instytucji, którym bliska jest problematyka przemocy domowej. Realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Masłowice na lata 2026-2030 przyświecać będzie potrzeba pełnego zaangażowania i współpracy wszystkich instytucji, których efektem będzie podejmowanie oddziaływań zarówno na osobę doznającą, jak i stosującą przemoc.

Program przeciwdziałania przemocy musi skupiać się jednocześnie na wszystkich założonych w nich obszarach i celach, gdyż każdy z nich ma duże znaczenie dla kształtowania właściwych postaw i zachowań. Należy wdrażać szerokie działania informacyjno-edukacyjne, gdyż od wrażliwości i prawidłowej świadomości społecznej może zależeć bezpieczeństwo, zdrowie, a nawet życie drugiego człowieka. Problem przemocy nie jest wyłącznie problemem danej rodziny, ale problemem społecznym. Im szybciej społeczeństwo zda sobie z tego sprawę, tym większa jest szansa na uniknięcie dramatów w najbliższym otoczeniu. Powyższy dokument ma na celu zapobieganie występowaniu przemocy domowej, a także minimalizację skutków zjawiska już występującego. Mimo, że do realizacji programu wyznaczone są instytucje i organizacje, to w rzeczywistości za skuteczność działań jest odpowiedzialny każdy mieszkaniec Gminy Masłowice i to od społeczności lokalnej zależy, czy problem zostanie rzeczywiście dostrzeżony, czy zostanie nadal tajemnicą i dramatem rodzin nim dotkniętych. Każdy z nas jest odpowiedzialny za dobro, bezpieczeństwo drugiego człowieka, szczególnie tego słabszego, krzywdzonego.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Sarna